

ŠTĚPÁN FILÍPEK

FOTBALOVÉ DEVADESÁTKY

Fotbalové devadesátky

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Štěpán Filípek

Fotbalové devadesátky – e-kniha

Copyright © Fortuna Libri, 2025

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

© ŠTĚPÁN FILÍPEK

ISBN tištěné verze 978-80-88406-33-4

ISBN e-knihy 978-80-88406-49-6 (1. zveřejnění, 2025) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-88406-50-2 (1. zveřejnění, 2025) (mobi)

ISBN e-knihy 978-80-88406-51-9 (1. zveřejnění, 2025) (ePDF)

ŠTĚPÁN FILÍPEK

FOTBALOVÉ DEVADESÁTKY

EDICE **SPORT**

Královna Alžběta II. se zdraví s českými reprezentanty před finále EURO 1996. „Proběhla jen krátká instruktáž, jak se máme chovat, že se máme poklonit,“ vzpomíná obránce Jan Suchopárek. A aniž by to mělo vyznít jakkoli nepietně (ostatně královna měla velký smysl pro humor), prozrazuje: „Mysleli jsme na Mr. Beana...“ Tedy na anglického komika, ovšem i držitele Řádu britského impéria Rowana Atkinsona, jenž v jedné ze svých nejznámějších scének při úklonu trefí Její Veličenstvo hlavou. Ale teď vážně: „Královna byla obrovská osobnost, oprávněně platila za velký vzor,“ je Suchopárek přesvědčen.

TRIUMFY, MECENÁŠI I MILIONY V IGELITCE

Devadesátá léta, devadesátky. Hektická a vzrušená doba, ve které se z kopané stával – fotbal. I v něm desetiletka po konci komunistického režimu znamenala mohutný svobodný nádech, překotné změny a také přechod ke specifické podobě profesionalismu. Rozporuplnými hrdiny téhle bouřlivé etapy byli fotbaloví mecenáši: muži, kteří stáli za vzlety, ale často i pády domácích klubů. Ať už tradičních značek, nebo těch, co zažily ne snad pět minut, ale třeba sezonu slávy...

Už se nechcem nikdy vracet...

...tam kde nám bylo mizerně.

Éterem zněl místo normalizačních šlágrů hit kapely Lucie, než se po Naganu vrátil „na plac“ Michal David. Češi nasedli do favoritů a vycestovali na Západ. Tedy vlastně na jih. Do Itálie na mistrovství světa mířili přes otevřené hranice v obrovské euforii živené pocitem čerstvě nabyté svobody a očekávání dosud nepoznaného za týmem Ivana Haška, Tomáše Skuhravého a ještě i Lubomíra Moravčíka. V batozích nezbytný tradiční proviant, řízky a paštiky.

Konec ve čtvrtfinále po těsné prohře 0:1 s Německem, s palčivým pocitem křivdy. Ve stejném roce však i triumf na mistrovství Evropy do 16 let, kde zářil jistý Patrik Berger. Pak slavná výhra Sparty 1:0 nad Barcelonou a velké tažení v nultém ročníku Ligy mistrů 1991/92. Rivalská Slavia zase na jaře 1996 v semifinále Poháru UEFA, a hlavně – stříbrné EURO!

Podobně jako o dva roky později hokejovým Naganem jím žilo celé Česko. Prezident Václav Havel posílal dopisy trenéru Dušanu Uhrinovi, dokonce mu radil se sestavou. Vlasatým borcům z Česka potřásla před finále rukou sama anglická královna Alžběta II., spoluhráče nastoupené na hřišti ve fotbalovém svatostánku Wembley představoval kapitán Miroslav Kadlec. Toho i útočníka Pavla Kuku sledoval se zvláštním zájmem rozložitý německý kancléř Helmut Kohl. „Mám ve vaší stáji dva ‚koně‘,“ usmál se fanoušek Kaisers-

Michal Bílek a Ivan Hašek byli pilíři československého týmu, který nedlouho před listopadem 1989 slavil postup na „svobodné“ MS v Itálii.

lauternu, za který oba reprezentanti hráli, když se v jedné chvíli obrátil na tehdejšího prvního muže českého fotbalu Františka Chvalovského.

Dozvuk slavných časů spojených s trenérem Dušanem Uhrinem starším přišel ještě o rok později na Konfederačním poháru FIFA, kde Češi skončili třetí. „V žádném dalším období se již takové výsledky nikomu nepodařilo zopakovat. A podobně se dařilo i na klubové scéně,“ může se pochlubit Chvalovský.

Skvělé fotbalové zážitky vyplavující endorfiny jsou spjaty s překotnými 90. léty. Mytovaným i dnes často kritizovaným obdobím, kdy fotbal procházel obrovskou proměnou. Dostával nové základy, posouval se ke specifickému profesionalismu, což bylo cizinou vonící slovo s lákavým významem.

„Když se řeknou devadesátá léta, napadne mě spontánnost,“ říká Chvalovský, jedna z ústředních postav devadesátek. „Vezměte si jen můj vstup do fotbalu,“ připomíná.

Chytal za Blšany, v obci na Žatecku dělal i předsedu místního FK Chmel. A najednou se vyšvihl na vrchol. Ke křeslu šéfa Českého fotbalového svazu mu pomohlo vystupování a poznámky pronášené na setkání klubů napříč soutěžemi v roce 1990 – vyslán tam byl coby zástupce divize, kterou Blšany hrály. Těžké váhy, mezi něž už patřil třeba Ivan Horník z Brandýsa nad Labem, na něho ukázaly jako na kandidáta. „Všichni chtěli být profesionální, ale nikdo nevěděl, co to obnáší,“ vzpomíná Chvalovský.

Poté byl zvolen i českým místopředsedou ještě federální asociace vedené Václavem Jírou. Nejvlivnějším mužem zůstal až do roku 2001, dostal se dokonce do Výkonného výboru UEFA.

Zkraje 90. let vznikaly nové fotbalové zákony, svaz zaváděl licenční řízení, měnil „registračky“ (zmizely „plachty“ se záznamy o placení členských poplatků i potvrzení o lékařské prohlídce), uzpůsoboval přestupová pravidla. Na transfery do zahraničí ztratila monopol agentura PragoSport, dohlízející na dodržení tvrdých podmínek, zprvu ovšem ještě byly omezeny věkem 21 let. Základy rovněž dostával obchod s televizními a marketingovými právy. A taky bylo nutné vyrovnat se s rozpadem federace. Do prvního ročníku samostatné ligy 1993/94 postoupilo šest týmů z národní soutěže. Kvalifikaci mistrovství světa 1994 při tom ještě dojížděl pod vedením Václava Ježka společný výběr se Slováký pod hlavičkou RCS (Reprezentace Česka a Slovenska). Nevyšlo to...

Já jsem vlastník!

Kluby do Listopadu spadaly pod velké patronátní podniky, které formálně zaměstnávaly hráče a platily je. Například Sparta byla takhle spjata s ČKD, Slavia s IPS, Baník s OKD. Velké slovo měli podnikoví funkcionáři a vysoce postavení straníci, ať už na krajích, nebo celostátní úrovni.

„Bylo mi řečeno, že vše jede po stranické linii. A že strana a vláda trvala na tom, že osm mančaftů je nedotknutelných a nesmí sestoupit,“ vzpomíná na začátky v Sigmě Olomouc – a ještě ve federální lize – její dlouholetý sportovní ředitel Jiří Kubíček. A také neúnavný vyslanec fotbalové Moravy, která si vydobyla název Českomoravský fotbalový svaz (přetrval do roku 2011).

V prostředí pseudoamatérismu kluby vytvářely černé fondy, do nichž šíbrli sahali při přestupech i pro úplatky rozhodčím. Po konci totalitního režimu fotbalové značky coby součást tělovýchovných jednot a sportovních spolků přecházely do soukromých rukou, měnily se na akciové společnosti. Nastala éra proslulých fotbalových mecenášů: slibovali věci nevídané, miliony a zaručený rozmach. Byl to mix upřímné ochoty pomoci oblíbenému týmu, ale i demonstrace ješitnosti, touhy ocitnout se v září reflektorů, případně chladného kalkulu – konkrétně třeba snahy získat pozemky spjaté se stadiony.

„Je třeba vzít v úvahu, že po pádu socialismu nebyly žádné bohaté české firmy ochotné pumpovat do fotbalu miliony,“ upozorňuje publicista a znalec fotbalové historie Milan Macho. Mezi výjimky patřil průmyslový gigant Chemapol, který cpal desítky milionů do Drnovic.

Někteří z podnikatelů o svá jména „obohatili“ názvy klubů. A tak k zápasům nově přijížděly Švarc Benešov, Frydrych Teplice či Pelikán Děčín. A ze Zbrojovky bylo Bobby Brno – podle přezdívky Lubomíra Hrstky, který hrál hokej za Kometu a jako vzor měl legendárního kanadského obránce Bobbyho Orra.

Nový fenomén se nerozmohl jen v první lize. Vždyť takový Petr Pelikán, který Děčín oděl do fialových dresů à la milovaná Fiorentina, marně usiloval o postup z ČFL. Další příběhy psali v České Lípě, Ústí nad Labem či Chrudimi.

Zvláštní kapitolou byly již zmíněné fotbalové vesnice, z nichž dvě nejslavnější – Chvalovského Blšany a Drnovice Jana Gottvalda – se na čas usadily v lize. A třeba v Prušánkách, obci s dvěma tisícovkami obyvatel na Hodonínsku, si Jiří Paška vysnil stadion pro 25 tisíc diváků a evropské poháry...

Noví šéfové nezřídka dávali rozhodčím či svazovým funkcionářům najevo: Já fotbal

František Cipro dovedl Slavii k titulu podlouhých 49 letech. V sezoně 1995/96 navíc červení došli až do semifinále Poháru UEFA...

...90. léta však (ještě) byla dobou železné Sparty, za kterou válel i Jiří Novotný, držitel rekordních čtrnácti mistrovských titulů.

platím, vy ne! A chovali se podle toho. Cenu pro nejarogantnějšího by vyhrál Martin Mi-
chal, partner zpěvačky Heleny Vondráčkové, který se promenádoval na Xaverově a pak
v Kladně. Fanoušci, hráči i trenéři byli svědky nejrůznějších svérázných příhod. Hrdinou
jedné z nejznámějších byl Vratislav Čekan, jenž dostal Žižkov ze třetí ligy do nejvyšší sou-
těže i pohárové Evropy, kde se Viktoria utkala i s Chelsea. V roce 1993 muž s neodmyslitel-
ným knírkem odvolal kouče Františka Myslivečka a v přímém televizním přenosu oslovil
Vladimíra Táborského.

Alexandr Komanický, jenž neuspěl se zájmem o Slavii a přechodně se vynořil v Unionu
Cheb, vyrazil trenéra Milana Bokšu, přestože na jaře 1994 jeho tým prohrál jediný, posled-
ní zápas na Spartě.

Nouze nebyla ani o různé poštuchování a šarvátky přímo v centru všeho dění. Tam, kde se
odehrávalo velké divadlo s principály v sakách roztodivných barev. Třeba drnovický patriot
Gottvald na podzim 1993 po zápase se Zlínem (1:3) štípl do tváře rozhodčího Bohuslava Le-
gierského a přiznal urážky mnohem peprnější, než jaké stály v zápise o utkání.

„Vy rozhodnete, abych nešel na hřiště, a já umřu, protože mám fotbal rád,“ pronesl pak
pateticky na zasedání disciplinární komise.

Sebevědomý majitel Sparty Petr Mach ve stejné době vyrazil po bezbrankové remíze
se Žižkovem míč z ruky sudího Milana Brabce. Následně se hájil tím, že je přece subtilní
postavy, a tak se nemohl dopustit vážnější fyzické akce, a že chtěl pomoci kustodovi...

To neznamená, že by k atakům na muže s píšťalkami a praporky nebyl důvod: v lize
bujela korupce, ponorná řeka úplatků vybublala v roce 1995 jako pověstné „horké léto“.
Fotbalovou „klimatickou krizi“ způsobil benešovský mecenáš Miroslav Švarc, jenž pro-
hlásil, že musel platit rozhodčím až 150 tisíc korun na zápas. Strhla se lavina, v níž padala
i obvinění ligových šajb z nekalých praktik. Čtyři arbitři byli v anketě klubů vyřazeni
z prvoligové listiny, mezi nimi i jedná známá firma, která však o sobě dá ještě slyšet v jiné
roli, coby největší kmotr českého fotbalu: Roman Berbr.

Korbelovy peníze, Machovy klenoty

Díky mecenášům létaly vzduchem miliony, kluboví bossové je dávali na odiv a jejich
manažeři běžně nosili – v igelitkách. Drnovický ředitel Vladimír Krejčí se takhle jednou
kvůli přestupům cestou na Slavii stavil nejprve za žižkovským šibrem Horníkem. „Při-
vezl igelitku, kde měl peníze i pro nás. A nějak mi dal jako začátečník o milion víc,“ líčil
Horník. „Když jsem přijel na Viktoru, dávám to do trezoru – a koukám, mám tam o jednu
kostku navíc.“

Jak si to Krejčí uvědomil, bílý jak papír Horníkovi volal – a ten nezapíral.

„Neměl jsem to srdce, tak jsem mu řekl: Přijed, máš to u mě.“

Sporné však je, kdo byl mecenášem v pravém slova smyslu. Boris Korbel, jenž vyvolal
největší rozruch, měl k téhle roli nejbližší. Jeho příchod přetrvává ve společné fotbalové
paměti jako jeden z milníků 90. let. „Bylo to zjevení,“ souhlasí Kubíček.

Emigrant z roku 1968, který za velkou louží zbohatl na výrobě kartiček s baseballovými
hráči, měl velké plány se Spartou. Chtěl udržet její hvězdy Haška a spol. a vybudovat ev-

Mecenáš Boris
Korbel se
ještě na staré
dřevěné
tribuně
v Edenu
pozdřvil
i s legendárním
kanonýrem
Josefem
Bicanem.

ropský velkoklub. „Není důvod, proč bychom nemohli mít někdy i my takový klub, jako je Real Madrid,“ vyhlásil. Nabízel až 30 milionů ročně, návratnost investic si maloval na pět až sedm let, ale tvrdil, že počítá i s tím, že to tak být nemusí.

Ježke na Letné ho odmítli, a tak se po úvahách, zda nedotovat třeba Bohemians, v létě 1991 senzačně přesunul na druhý břeh Vltavy. Jako poradce a generální manažer ho doprovodila spartánská ikona Václav Ježek a záhy je následoval i velký talent Berger. Panečku, to byl humbuk! Do Slavie perfektně oblékaný byznysmen v zatmavovacích brýlích a základnou v luxusním apartmá hotelu Palace investoval zhruba 300 milionů korun.

Poprvé někdo roztočil přestupovou spirálu: záložník Radim Nečas přišel z Baníku za nevídaných 24 milionů korun. Pro útočníka Štefana Rusnáka si Korbel dojel do Banské Bystrice osobně, nablýskaným lincolnem – v pátek dorazil, v sobotu ho naložil, po půlnoci odvezl do Prahy a v neděli už ho spokojeně sledoval v derby. Největším úlovkem z ciziny pak byl kanonýr Dragiša Binič, s CZ Bělehrad čerstvý vítěz tehdejšího Poháru mistrů evropských zemí.

Nakonec však Korbela podle jeho slov znechutily vnitřní spory, dolary se kutálely různými směry, zklamali ho vlastní lidé. Když v Edenu na konci roku 1993 končil, zanechal tam kus majetku a i ten lincoln. „Měl ho pak k dispozici, když přiletěl na derby, ale běžně s ním jezdili jiní lidé,“ vzpomíná někdejší sekretář Slavie Zdeněk Kudela. „Korbel na mě zapůsobil jako slušný, ale dost naivní člověk,“ ohlíží se Macho, „nechal tu hodně milionů, ale nijak se mu to nevrátilo.“

**Boss Petr Mach,
sponzor ODS
premiéra Václava
Klausa, vládl
na Letné pevnou
rukou, než ho
dohnaly finanční
problémy.**

Zčásti však přece jen ano: USA firmám s aktivitami ve východní Evropě, zbavující se sovětského područí, významně ulevovaly na daních. Tato podpora však slábla – a i to mohlo Korbela přimět k odchodu. Slavia se nicméně jeho zásluhou rozmohla. „Díky němu začala její moderní éra,“ souhlasí Kudela. Současné hegemonie už se Korbel nedomáhal, v roce 2015 zemřel.

Vyjma sezony 1995/96, kdy Slavia získala po nekonečných devětačtyřiceti letech titul, byly karty rozdané jinak. „Zatímco ve Slavii se to pořád vařilo,“ rekapituluje Macho, „na Spartě vládl Mach.“

Na Letné se etabloval zástupce domácích podnikavců, kteří se vyznali už v předlistopadové šedé zóně. „Pamatuju si ho, jak mi v Praze v hotelu nabízel bony – a pak jsem ho viděl na Spartě,“ usmívá se Kubíček.

Vyučený automechanik, majitel dopravní firmy a sponzor Letenských vozil tým na utkání svým autobusem. „Nelze si koupit slavné jméno a jeho historii,“ pravil s narážkou na Korbela a pronesl i jeden z nejslavnějších výroků českého fotbalu: „Sparta je korunovační klenot, který nemůže vlastnit jedinec.“ Stejně se to stalo a na konci roku 1993 byl Mach letenským králem. Na šikovně zorganizované valné hromadě získal za pět milionů korun 91 procent akcií.

Rozmáchl se široce. Byl úspěšný, jdou za ním tři tituly, ovšem byl též symbolem agresivity nových dravých bossů. „Měl podnikatelský čich a jednal bez skrupulí,“ míní Macho. Spartanský šéf se kvůli televizním právům pustil i do války s Chvalovským, punktoval

jeho sesazení. Fotbal propojil s vysokou politikou, těžil z vazeb na dominantní partaj ODS, již sponzoroval. Což ovšem Spartě znovu vyneslo přízvisko vládního klubu.

Když Mach zrekonstruoval stadion na Letné (stavební povolení fakticky dostal až zpětně), na slavnostním otevření nechyběl sám premiér. „Tehdy bylo jasné, že když někde přestřihně pásku Klaus, tak už je to legální,“ glosuje Kubiček. Klaus se díky Chemapolu promenádoval i v Drnovicích, Macha však nakonec ODS hodila přes palubu. Ale to už je jiný příběh.

Mimochodem, Klausův politický oponent prezident Václav Havel se pro změnu přihlásil k odvěkému rivalovi. „Už po válce mi Slavia byla nejsympatičtější. Nevím přesně, čím to bylo, možná těmi jejími netradičními dresy. Jsem rád, že po tolika letech zase získala titul. Ten, jak známo, v minulé epoše získávaly protežovanější kluby,“ řekl na slávistickém galavečeru na Žofíně v květnu 1996.

Důstojnou arénou Mach Spartě zajistil ohromnou výhodu. Fotbalový impresário z Letné však nakonec finančně nevydržel, klub uvízlý v dlužích právě v roce 1996 prodal Východoslovenským železárnám Košice ovládaným Alexanderem Rezešem. VSŽ zaplatily 343 milionů korun, vedle toho se zavázaly, že uhradí půlmiliardové dluhy. Jejich nástup provázela sebevědomý slogan *Kopněte si do nás, jsme z oceli*. „Nebudu spokojený, dokud Sparta nezíská pohár pro vítěze Ligy mistrů,“ vyhlásil Rezeš fanfarónsky.

A nastal čas bezuzdného utrácení. „Za Macha už taky byly slušné peníze, ale ty opravdu velké přišly až z Košic,“ vzpomínal Horník, jenž byl po příchodu z Žižkova na vrcholu. „I pro dobře placené hráče Sparty to bylo terno, majitel Rezeš z nich v podstatě udělal milionáře,“ líčil. „Prémie za vítězství v Českém poháru byly šest set tisíc na hlavu,“ vzpomíná někdejší sparťanský kouč Vlastimil Petržela.

I Rezeš sparťany zatahl do politiky a udělal z nich aktéry předvolební agitace. V červnu 1998 se chystali na podivný přátelský zápas v Prešově, a aniž by prý cokoli tušili, v šatně našli dresy s logem Hnutí za demokratické Slovensko Vladimíra Mečiara. Rezeš patřil k členům HZDS a v Mečiarově vládě zasedal coby ministr dopravy, pošt a telekomunikací. Nikdo z královsky placených hráčů si neodvolil odmítnout.

Ani let s ocelovými křídly průmyslového kolosu však neznamenal světlé zítřky. Devadesátky se pro Spartu uzavírají přechodem do rukou německého dentisty Axela Diekmanna, vlastníka mediálního domu Passauer Neue Presse. Paradoxně se pak koncept mecenášství obnovil s nástupem Daniela Křetínského v roce 2004. Na Slavii se zase nejprve mihla stoupající hvězda českého byznysu Petr Kellner se skupinou PPF, poté klubové akcie získala britská společnost ENIC. Dopadlo to nepěkným rozvodem a v podstatě vyvlastněním. To už jsme ovšem v novém miléniu.

Rozporuplný odkaz

Otázkou je, jak na éru mecenášů a výrazných klubových bossů, která český fotbal 90. let spoludefinovala, nahlížet. Nabízejí se různé interpretace. „Měli jsme veliké štěstí na to, že fotbal byl pro různé lidi strašným lákadlem pro zviditelnění. Formoval se profesionální fotbal a mnoho z nich do něj dalo hodně osobního majetku,“ říká Chvalovský. Ovšem

nejen svého, je nutné dodat. „Ale pozor, na svou odpovědnost, to je potřeba vidět,“ namítá dlouholetý svazový šéf.

Bylo to období velkých dobrodružství, z nichž některá končila neslavně. A stomilionovými dluhy. Mezi majiteli fotbalových „podniků“ byli i ti, kdo využili privatizace, vzali si úvěry, ale neměli na splácení. Nebo splácet nechtěli. Hned několik klubů zkrachovalo, jiné paběrkují. „Mecenáši se dostali levně k majetku, aby si za něj pořídili slávu. Výsledkem bylo, že neuměli hospodařit s penězi a kluby často zbankrotovaly,“ rekapituluje stinnou stránku velké show Kubíček.

Nesčetní bossové měli opletačky se zákonem, skrývali se, v horším případě seděli ve vězení. Jako Hrstka, Švarc nebo Komanický. Macha tam dostalo neproclené BMW, Pelikána pašování drog v Itálii, majitele Dukly Bohumíra Ďurička smrtelné zranění Václava Kočky mladšího. Policie vyšetřovala Jana Gottvalda, vazba kvůli obvinění z úvěrových podvodů vyhodila ze sedla v roce 2001 Chvalovského, ač ten dodnes jakoukoli vinu odmítá.

Někdo se raději alespoň na čas uklidil neznámo kam za hranice, blahopřát si mohli tam, kde ještě stačili klub převzít a najít nového majitele. Jako v Teplicích: traduje se historka, jak s podnikatelem Petrem Frydrychem jednal František Hrdlička – a když šlo do tuhého, měl vytáhnout pistoli. Jen pár minut prý zbývalo do Frydrychova odletu do Spojených států.

Dlouholetý klubový ředitel, jenž se vzápětí dohodl na majetkovém vstupu se společností Glavunion, dobrodružnou historku nikdy nepotvrdil, nicméně připustil, že schůzka měla dramatický průběh: „K fyzickému kontaktu tehdy došlo...”

Někteří mecenáši dokonce změnili svá jména: z Komanického, který se rovněž na chvíli „zdekoval“ do ciziny, se stal Čech. Z Ďurička pak Benedikt Reinhold Diera.

„Jejich osud to poznamenalo, ovšem českému fotbalu to pomohlo. Neprodělal, nezlobte se. Rozhodně ne,“ obhajuje působení známých bossů Chvalovský. „Všichni společně pomohli tomu, že se nastartoval tak, že jsme v průběhu devadesátých let byli s odstupem nejúspěšnější zemí geografického středu a východu Evropy. Jak na sportovní, tak ekonomické úrovni. Některí nedopadli nejlíp, ale to, co udělali ve fotbale, už z něho nikdy nezmizelo. Vezměte si třeba obrovské návštěvy v Brně za Hrstky,“ připomíná, že tam v sezoně 1996/97 na zápase se Slavii měli rekordních 44 120 diváků. „Vratislav Čekan udělal z Žižkova evropské mužstvo, Petr Mach ze Sparty akciovou společnost, která se stala předmětem velmi zdařilých obchodů silných byznysmenů. Slavia díky Borisi Korbelovi povstala,“ pokračuje.

„Bez peněz těchto lidí by se fotbal neposunul. Ať dopadli jakkoli, profesionalizoval se,“ míní Kudela. Byť to byla specificky česká podoba professionalismismu.

„Někteří na to těžce dojeli, protože přecenili své síly a podlehli megalomanství,“ rekapituluje pozoruhodné osudy Macho. „Je nesporné, že fotbal rozhýbali, ale těch nezákonností bylo na můj vkus příliš. Souviselo to ovšem s celkovou morálkou společnosti v devadesátých letech.“

Byla to doba velkých činů, za které se (ne)platí...

ROZHOVOR VLADIMÍR ŠMIGER a HORST SIEGL

JEDÉÉÉM DO DEVADESÁTEK!

Byla to jízda. A velká! Od chvíle, kdy slavný kanonýr pražské Sparty Horst Siegl usedl za volant zánovního opelu. V dobové džínové košili, vestě, a dokonce i botách – jen blondatá „ještěrka“ zůstala na starých fotkách. Stylově vymóděn nabral v Edenu slávistickou legendu Vladimíra Šmiceru a ve stříbrném korábu ho vzal na cestu časem. Se zastávkou na pívko v někdejší „slávistické“ restauraci U Růžového sadu a s cílem v proslulém sparťanském přístavu, bývalém Parkhotelu. Pojeďte s nimi, vítejte ve fotbalových devadesátkách plných vzpomínek, veselých a divokých historek a (nekorektních) vtipů!

1. JÍZDA: Slávista Siegl, spartán Šmicer?

„Nazdááá! Tak jsem tady, zpátky do minulosti!“ ozve se zvesela zpoza okýnka Opelu Calibra. Přesně takového, kterým jezdívali zkraje devadesátých let spartané.

Teď jeden z nich vykukuje ven a zubí se na někdejšího rivala i parťáka v jednom.

Čtyřnásobný král ligových střelců Horst Siegl alias Sigi zve na projížďku Vladimíra Šmicera neboli Šmícu. Rychle si osvěžil, jak se parádní vůz řídí, stylové oblečení vystrchal doma.

„No, kdes to... Nazdar! Co to máš za káru? To máš ještě od Macha, ne?“ dobírá si Šmicer doma v Edenu šoféra z Letné s připomínkou starých časů, kdy spolu soupeřili mecenáši Petr Mach a Boris Korbel.

„Člověče, nemoh jsem to najít,“ předstírá Siegl, že na nepřátelské území nemohl trefit.

„Jak nemoh najít? Jak se říká Sejdeme se pod koněm, tak tady se říká pod Šmicerem,“ směje se bývalé ofenzivní eso červenobílých a ukazuje na svůj obří portrét na plášti arény. „Tady vidím ceduli akorát. Invalidi, to se hodí,“ oduší pohotově renomovaný kanonýr a jeho o čtyři léta mladší soupevník si připomene bolavé koleno.

„Tímhle se rád svezu. Já to nikdy neměl, to jste měli jenom vy spartáci,“ obhlíží Šmicer opela.

„Poklad na stříbrném jezeře,“ reaguje Siegl, přibírá spouzezdce a vyráží z Edenu.

„Jedeme bomby!“ haleká.

„Jedem, jedem!“

Jízda i exkurze do devadesátek startuje. Právě začínají dvě nevední kariéry a taky nabírají tempo...

Za zapůjčení vozu Opel Calibra 2.0 děkujeme Martinu Ladmanovi (autonaakci.cz), za umožnění focení a natáčení Tamaře Hušové, hotelu Mama Shelter Prague a restauraci URůžového sadu.

ŠMICEK: „Když se řekne devadesátky, vybaví se mi začátek kariéry. Říkal jsem si: Paráda, dostanu se do áčka, mám šanci, že pak třeba půjdu do zahraničí. To pro mě byla velká změna. Samozřejmě i prostředí celkově bylo takový free, bylo po revoluci.“

SIEGL: „Musím souhlasit. Krásný čas. Teď jsme si je připomněli taky v nějakých seriálech, i když v nich třeba něco příjemného nebylo. Byl to start úspěšný kariéry a doby, kterou jsme se Spartou načili, na devadesátky vzpomínám velice rád.“

ŠMICEK: „Měl jsem takové krásné mládí, jak se všechno uvolnilo. Začal jsem hrát v áčku, byli jsme v té době relativně dobře placení.“

SIEGL: „Byl jsi na vojně?“

ŠMICEK: „Nebyl. Já jsem studoval.“

SIEGL: „No a jsme u toho. Když jsem přišel z vojny, vážil jsem si každého dne. Ne, dělám si srandu, taky jsem ji měl hezkou. Byl jsem v Rudé hvězdě Cheb. V devětaosmdesátém jsme nenastoupili do zápasu, jako vojáci jsme mohli dostat basu, že jsme neuposlechli rozkaz. Za to, že jsme stávkovali s celým národem. A pak přišly devadesátky. Ve Spartě to bylo úplně skvělé. Hlavně se dal dohromady dobrý tým, to byl základ. A zůstal docela dlouho pohromadě. Nejdříve po mistrovství světa v Itálii odešli do zahraničí starší hráči, skoro celá kostra, a začali jsme hrát my mladoši. Všechno nám vycházelo, na hřišti jsme ukazovali, jaká jsme parta. Víím, že budou námitky, že za námi stáli rozhodčí...“

ŠMICEK: „Já to nebudu říkat, stačí se podívat na videa ze zápasů, a všem je to jasné... Opravdu se jim ale dařilo, měli dobrý tým. V základní sestavě v podstatě devět reprezentantů. Byli sehraní, takže to pro mě nebylo až takové překvapení. Vlastně jsem jim i v pohárech fandil, byl to úspěch pro celý český fotbal. Myslím, že jsem dokonce byl na zápas...“

SIEGL: „Viděl jsem, jak máš slzu v oku...“

ŠMICEK: „To ne. (směje se) Ale když mi bylo patnáct, sedmnáct, chodil jsem se na Spartu dívat, stejně jako na Bohemku, Slavii. Fotbal mě bavil. Za Spartu tehdy hrál Standa

LEGENDA SPARTY

Horst Siegl

Narozen: 15. února 1969 v Ostrově nad Ohří

Hráčská kariéra: Slavia Karlovy Vary (1978-1987), Sparta Praha (1987-1989), RH Cheb (1989-1991), Sparta (1991-1995), Kaiserslautern – host. (Něm., 1995-1996), Sparta (1996-2001), FK Marila Příbram (2001-03), Viktoria Plzeň (2004), SIAD Most (2004-2006)

Ligová bilance: 435 zápasů/176 gólů

Reprezentační bilance: 23/7

Trenérská kariéra: Sparta Praha – asistent (2006-2008), Bani Jas – asistent (SAE, 2012-2013), Slovan Bratislava – asistent (2014-2015)

Největší úspěchy: mistr Československa (1988, 1989, 1991, 1992), mistr Česka (1994, 1995, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2007), vítěz Československého poháru (1988, 1989, 1992), vítěz Německého poháru (1996)

LEGENDA SLAVIE

Vladimír Šmicer

Narozen: 24. května 1973 v Děčíně

Hráčská kariéra: Slavia Praha (1987-1996), Racing Lens (1996-1999), FC Liverpool (1999-2005), Girondins Bordeaux (2005-2007), Slavia (2007-2009)

Ligová bilance: 105 zápasů/31 gólů

Reprezentační bilance: 81/27

Trenérská kariéra: Slavia Praha – asistent (2014)

Funkcionářská kariéra: manažer reprezentace (2009-2013), předseda SK Dolní Chabry (od 2011), předseda Sportovní rady FAČR (od 2022)

Největší úspěchy: stříbro a bronz z mistrovství Evropy (1996, 2004), vítěz Ligy mistrů (2005, ve finále proti AC Milán vstřelil kontaktní gól na 2:3 a v rozstřelu proměnil penaltu), vítěz Superpoháru UEFA (2001), vítěz Poháru UEFA 2001, mistr Francie (1998), vítěz francouzského Ligového poháru (1999, 2007), vítěz FA Cupu (2001), vítěz anglického Ligového poháru (2001, 2003), mistr Česka (1996, 2008, 2009)

Griga s Tomášem Skuhravým. A potom začali naskakovat Jirka Novotný nebo právě Sigi. Věděl jsem, že umí dát gól, to byla jeho největší zbraň. Určitě to nebyl žádný sprinter nebo nějaký Diego Maradona, ale góly se počítaly. A přibývalo mu jich docela hodně. A rychle. V tomhle byl pro nás hodně nepříjemnej a zrádnej, věděli jsme, že nám může dát gól kdykoli.“

SIEGL: „Když jste nám naposledy připomínali derby na Slavii, kde nastoupil Pepa Chovanec, padalo, že nejvíc problémů nám dělal hbitý Vláška Šmucler – já mu tak někdy říkám. (směje se) Hbitý Šmíca. I jim začalo fungovat mužstvo a on do něho patřil. Takže asi od téhle chvíle jsem ho vnímal. Jeho zase zdobila ta rychlost. A pak měli druhého, u kterého jsme věděli, že když bude mít šanci, jasnou gólovku, stejně ji zahodí: Kukačku (Pavla Kuku).“

ŠMICER: „Hele, jednou jsme hráli Pohár UEFA se Sturmem Graz, Večerní Praha mi dala v hodnocení asi sedmičku a napsala: Rychlík, štírek, ale netrefílek.“ (směje se)

SIEGL: „Netrefílek, to je dobrý!“

ŠMICER: „Potom se mě to v kabině trošku drželo, klukům se to líbilo. Vylepili mi to na skříňku, docela dlouho trvalo, než jsem se toho zbavil.“

SIEGL: „My jsme v hodnocení dostávali takové puky...“

ŠMICER: „Puky v časopise Gól.“

SIEGL: „Hráči to někdy nesli strašně špatně. Ráno jsem přišel do kabiny, koukám a povídám: Co je? A ozvalo se: Já mám pětku...“ (plačtivě)

ŠMICER: „Když jsi hrál špatně, měl jsi černý puk, jinak křížky.“

SIEGL: „On má tři křížky a já hrál líp... (znovu napodobuje spoluhráče) V někom to zanechalo trochu mindrák...“

ŠMICER: „Proto se začalo říkat: Nečtěte ty noviny! Na člověka tyhle věci působily.“

SIEGL: „Není to pravda, není to pravda, soustředte se na výkon! (směje se) Jako je Vláda štístko, tak štístko je i Dušan Uhrin, který nás trénoval. Ne že bychom to ve finále odehráli sami, ale když jeden hráč vypadl, druhý hned naskočil. S Dušanem byly úspěchy, i v národáku.“

ŠMICER: „Sparta měla dobře poskládaný základ týmu a trefovala se do příchozích hráčů. Přišel mladej Nedvěd, Lokvenc, Jožka Kožlej... Kupovali kluky, kteří pak byli v reprezentaci. Z Ostravy Řepu, Čížka... Všechny stahovali: díky tomu, jak dobře hráli, do Sparty všichni chtěli.“

SIEGL: „Já se vrátím ještě k té první fázi. Takový Máňa Mistr: nebýt zranění, měl by o hodně lepší kariéru. Nebo Vonas (Roman Vonášek), Roman Kukleta... Byli jsme neznámí, ale hráli jsme velké zápasy. Mám husí kůže, sáhni si...“ (dojatě)

ŠMICER: „Já to vidím.“ (směje se)

SIEGL: „Kluci se zviditelňovali. Míša Bílek, který odešel do Sevilly, říkal: Co to máte za hráče? Všichni se ho tam po zápase s Barcelonou ptali. I v Evropě jsme dělali spartánským fanouškům radost. Vždycky jsem se těšil, když jsme přijížděli na stadion – a všude ty davy. To byl spodek stadionu ještě na stání, šestatřicet tisíc diváků... Na to se nezapomíná.“

ŠMICER: „Pamatuju si derby, jak jsme u vás vyhráli 2:0...“

SIEGL: „Furt mluví o tomhle...“

ŠMICER: „Bylo tam pětatřicet tisíc diváků, narváno, celý ten spodek. Byl to pro mě zážitek. Můj první velký zápas v kariéře, před tolika lidmi. Naštěstí jsme ho vyhráli.“

Byla to doba, kdy se v pražských velkoklubech objevili fotbaloví mecenáši.

Když Čechoameričan Boris Korbelt neuspěl na Spartě, objevil se v létě 1991

na Slavii. A na Letné zase úřadoval sebevědomý podnikatel Petr Mach, který

se s ničím moc nepáral. Sparta, kterou sponzorovala automobilka Opel, měla

rázem a bez „zbytečných“ formalit nejlepší stadion v republice...

SIEGL: „S Borisem Korbelem jsme si sedli v hotelu Palace. Představili nám ho, že bude nový majitel Sparty, tak jsme tleskali... A druhý den šel k vám.“

ŠMICER: „Protože vaše vedení ho neodsoudilo. Vy jste si tam Korbela nepustili.“

SIEGL: „My hráči jsme docela přivítali, že by přišel. Říkali jsme si, že je to asi ten pravý člověk, který bude žít fotbalem, měl na to dost financí. Tleskali jsme mu, on řekl nějakou vizi – a nakonec ji udělal u vás. I Vencu Ježka přetáhl.“

ŠMICER: „Ale jako první oslovil vás. Potom přetáhl i Patrika Bergera. V jednu dobu jste měli víc peněz, protože jste měli Macha. Ale příchodem Borise Korbela jsme pomohli i vám. Protože Korbelt trochu zvrhnul trh a začal nám taky dávat dobrý peníze. A vy jste

HORST SIEGL:
„Když koukám
na ty dresy
i trenky, tak je
to super
vzpomínka. I ty
ještěrky – Jirka
Němec, Frýdás,
já. Skvělý.
Myslím si, že se
lidi bavili.“

RETRO DOTAZNÍK

Za co jsme utráceli

ŠMÍČER: „Já nejvíc za hudbu. Kupoval jsem si kvalitní walkmany, kazety a takový ty hi-fi soupravy do auta. Měl jsem škodovku stovčacítku, Modrý šíp jsem jí říkal. Koupil jsem si doní rádio, které stálo asi pětaticet tisíc, prostě magor. Do škodovky jsem si vydlabal repráky, to bylo dražší než moje auto. Ale i doma jsem měl audiosoupravu, hifinku, muselo to znít. Abych utrácel za auta, tolik peněz jsem neměl. Ale když jsem pak ve Slávce začal hrát, podvou letech jsem si musel koupit něco lepšího. Kluci už namě koukali blbě. Tak jsem si koupil čtyřdveřového Golfa GTI.“

SIEGL: „Za prémie za postup v nul-tém ročníku Ligy mistrů jsme měli možnost nákupu aut. A určitě jsem dával peníze do rodiny, do bydlení, byl jsem brzy ženatý. Bylo dobré, že když jsme přišli do Sparty, museli jsme se skoro povinně oženit. Protože, jak ses oženil a měl jsi rodinu, dostal jsi byt. Což bylo skvělé. Ale musel jsi mít smlouvu na čtyři roky, pak ti zůstal.“

chtěli víc, protože jste si mysleli, že jste lepší než my. U nás to Korbel nastavil dobře. Začal kupovat hráče, získali jsme Nečase, Rusnáka, Praženicu. Posílili jsme a začali být pro vás konečně rovnocenným soupeřem. Trošku (směje se). Akorát mě dostala jedna věc: myslel jsem si, že už se prosadím do áčka, ale Boris začal dělat všechny ty drahý přestupy. Tak jsem si říkal: Tam se nedostanu... Byl jsem z toho takovej smutnej. Ale nakonec se to povedlo.“

SIEGL: „Přes noc jste před derby udělali Rusnáka, ještě byl zaregistrovaný do dvanácti hodin, to si pamatuju. Říkal jsem: A my je stejně seřezeme. Jenže jsme prohráli...“

ŠMÍČER: „Prohráli jste. Ale Petr Mach se o vás staral dobře.“

SIEGL: „No tak dyť jsem přijel opelem, ne?“ (směje se)

ŠMÍČER: „Vy jste měli opela, ty calibry navoněný...“

SIEGL: „To bylo skvělé, Opel byl náš partner. Díky tomu, že jsme postoupili přes Marseille do skupiny Ligy mistrů, dostali jsme nejvyšší prémie, každý deset tisíc marek. Všichni si toho vážili, díky tomu, že jsme postoupili, byly peníze. A měli jsme slevu pade-

HORST SIEGL: „To je asi nejvíc v mé kariéře, když jsme doma porazili Barcelonu a já dal gól. Je vidět, že jsem byl nebezpečnej, protože mě hlídali dva hráči (vlevo Eusebio Sacristán Mena a Nando Muñoz) a s jedním jsem si trošku popovídal, bylo to při rohu. Jsem rád, že jsme zápas zvládli.“

sát procent na auto, mohli jsme koupit dvě za rok. Investovali jsme do nich, díky slevě se pak daly krásně prodat. Ale sranda byla, že nás muselo být asi osm. Nás bylo sedm a Dušan Uhrin v tom byl taky.

A normálně přemlouval hráče: Horníčku (Michal Horňák), pojď, to je dobrý. Nakonec toho docílil. Objednali jsme si astry, calibry, frontery a šli jsme se na ně podívat do Dejvic. Všichni jsme se těšili, vy to máte tam, tam, tam, super, klíče. A najednou slyšíme Dušana: Haló, pojďte sem. Já tady nemám rádio, okýnka jsou na kličku. A na to mu řekli: Pane Uhrine, vy jste si ale objednal jen základ.“ (směje se)

ŠMICER: „To my jsme žádnýho velkého partnera na auta neměli. My neměli nic. Když přišel Korbel, říkal: Jo, bude sponzor na auta, kožený bundy a takový věci. A pak z toho nic nebylo.“

SIEGL: „Tak v kožených bundách jste chodili do města...“ (směje se)

ŠMICER: „My jsme měli trošku handicap ve stadionu. Hráli jsme na Strahově nebo ve starém Edenu, to vy už jste ho měli hotovej. Právě proto jsme třeba nezískali víc titulů.“

SIEGL: „U vás se fanoušci se starým stadionem těžko loučili. Byli zvyklí na své místo, i na tu vaši dřevěnou tribuničku. Byli na to hrdí. Ale když ses podíval kolem sebe, jak jsem pro tebe dneska přijel, tak už to vypadá skvěle.“

ŠMICER: „Na staré dřevěné tribuně byli velký kritici. Když začali dupat, že se jim něco nelíbí, tak to bylo na hřišti slyšet. To bylo docela dobrý.“

SIEGL: „My jsme měli kamennej výbor. Takhle jsme jim říkali. Na každém tréninku bylo osm deset, nechci říkat dědků, ale pánů v důchodu. Měli úplně největší přehled o tom, kdo byl zraněnej, kdo může, nemůže, kdo bude v sobotu hrát. A když jsme odjížděli, vždycky se zeptali, a měli nejlepší informace. Třeba lepší než novináři, proto jsme jim říkali kamennej výbor – věděli úplně všechno.“

ŠMICER: „My jsme těm našim říkali žabáci, jak na tribunce dupali. A taky chodili na každý trénink i zápas. Přesně o všem věděli, bavili se s námi, vytahovali z nás informace. Měli obrovské přehled, bylo jich deset, patnáct. Patřili ke klubu, potom už to zmizelo...“